

Victimologie – Namenlijst

Naam	Uitleg
Margery Fry (1951)	Strafrechthervormster: wou veranderingen doorvoeren in het straffen en rechten van gedetineerden. Ook vond ze dat er aandacht moest zijn voor de slachtoffers en niet enkel voor de daders. De belangen van slachtoffers en daders proberen te verzoenen. Eén van de manieren was door te voorzien in compensation (vergoeding)
Barry Goldwater	'Crime in the streets campaign – Goldwater was president kandidaat en campagne ging voornamelijk rond alledaagse straatcriminaliteit. Hij is nooit president geworden.
M. Smet	Staatssecretaris Maatschappelijke Emancipatie: Ze neemt bepaalde initiatieven zoals wetenschappelijk onderzoek starten rond geweld tegen vrouwen. Daarnaast gekoppeld zet men pilootprojecten op. Derde actie was maatschappelijke sensibilisering. Daarnaast ook wetgeving, waarbij verkrachting binnen het huwelijk ook strafbaar werd
J. Dignan	Onderzoek naar de zevenfactoren die de zichtbaarheid van het slachtoffer vergroot hebben: strafrechtshervormers, de media, bepaalde groepen 'kwetsbare' slachtoffers, bepaalde vormen van politiek/etnisch/sociaal geweld, slachtofferenquêtes, academische criminologie + slachtofferhulp
J. Waller (2003)	'Crime Victim: Doing Justice tot heir support and protection'; ontwikkelingsfasen maatschappelijke antwoorden op nationaal niveau: (1) startfase (2) vermeerderen van initiatieven (3) afstemming en consolidering
Furedi (1997)	'The cult of victimhood pervades contemporary western society' (= de cultus van het slachtofferschap doordringt de hedendaagse Westerse samenleving). Er ontstaat een slachtoffercultuur + toenemend gevoel van angst. Zoektocht naar nieuwe identiteit
Beccaria	Italiaanse filosoof en politicus met grote invloed op het denken over strafrecht. De doelstelling van elke wetgeving was volgens hem, het maximaal geluk voor een maximaal aantal mensen. Spreekt van vrije wil, straf staat centraal.
J. Bentham	Engelse jurist, filosoof en sociaal hervormer. Hij was een vooraanstaande rechtsfilosoof en een vroege pleitbezorger van het utilitarisme. Hij heeft de ontwikkeling van het liberalisme sterk beïnvloed. Spreekt van vrije wil, straf staat centraal.

Lombroso	Italiaans criminoloog; grondlegger van de positivistische stroming in de criminologie en/of de Italiaanse criminologenschool. Criminaliteit zien als een afwijking; erfelijke bepaald; de geboren crimineel. Determinisme.
Ferri	Student van Lombroso Hij hield zich net als Lombroso bezig met de vraag wat mensen aanzet tot het plegen van crimineel gedrag
R. Garafalo	Geldt samen met Lombroso en Ferri als grondlegger van de Italiaanse positivistische school
Prins A.	Belgisch jurist en criminoloog De strafrechtelijke specialist ontwikkelde het concept 'Défense Sociale' in het strafrecht en was pionier op het gebied van revalidatie. Het gaat over sociaal verweer. Gaf aanleiding tot het rehabilitatief model
H. Von Hentig (1941 & 1948)	Duitse prof in de jaren 30 die naar Amerika vluchtte wegens opkomst van de Nazi's. Hij heeft het over de verwisselbare rollen tussen slachtoffer en dader. Hij heeft het ook over de typologie van slachtoffers. Hij bekritiseert de dichotomie van het strafrecht. Men moet ook kijken naar de rol die het SO speelt in de totstandkoming van een misdrijf. Hij had een pragmatische benadering waarbij hij wou voorkomen dat crimineel gedrag ontstaat.
B. Mendelsohn (1937)	Hij lanceert de term 'victimologie'. Hij heeft het over de verschillende gradaties van slachtofferschap. Dit gaat van volkomen onschuldig tot volledig schuldig slachtoffer. Hij wil ook een algemene universele victimologie. We moeten uitbreiden naar alle mogelijke situaties waarbij men zich slachtoffer kan voelen.
H. Ellenberg (1954)	'victimogenese' (slachtoffervatbaarheid): sociaal-psychologisch proces + alternerende rollen in de levensloop
M.E. Wolfgang (1958)	Patronen van criminele doding; De studie van de rol van het slachtoffer bij de totstandkoming van het delict: bestudeert in een grootschalige studie -> 26% van de slachtoffers heeft meegespeeld in de totstandkoming van de feiten, vaak gaat het om een escalatie in een situatie. Hij deed een objectiverende benadering en daarna ging hij het empirisch operationaliseren.

M. Amir (1967)	<p>'Victim precipitation'= persoon geeft mee aanleiding naar een delict 'Forcible rape'= victim precipitation toegepast op slachtoffers van gedwongen verkachting ↳ Nagaan welke rol het slachtoffer speelt</p> <p>Reactie op de etiologische criminologie omwille van Amir. Onvoldoende aandacht voor de echte problemen van het slachtofferwelzijn.</p>
S. Schafer (1968)	<p>'Complementary functional responsibility': slachtoffer en dader hebben vaak beide verantwoordelijkheid bij de totstandkoming en de afhandeling van de feiten en moeten deze ook toegeven</p>
H.J. Schneider (1982)	<p>'Stepwise invasion' (jodenvervolging): het bestuderen van historische processen: Hoe komt het dat een bepaalde bevolkingsgroep dader wordt en de andere bevolkingsgroep een slachtoffer?</p>
G.E. Kirchoff (1986)	<p>Graduele victimiseringsprocessen: studie van geschiedenis, economie, religie, machtsverdeling (vergelijkbaar met Schneider). Sommige bevolkingsgroepen worden op bepaalde momenten beschouwd als schuldige van alle zaken die misgaan in de SA.</p>
F. Fattah (1979)	<p>From a victimology of art to a victimology of the action'. De actie is het creëren van voorzieningen, verbeteren van beleid. Bovendien bestuderen ze welke wetgevende processen er plaats moeten vinden om de noden van de slachtoffers tegemoet te komen.</p>

J. van Dijk (1985)	Victimagogie: Hoe moeten we omgaan met het helpen van het slachtoffer? Victim Labeling Theory. Hulpverleningen/creëren van voorzieningen voor slachtoffers in het algemeen.
P. Rock (1990)	Onderzoek naar de opkomst van slachtofferhulp in Engeland en Wales (vergelijking met VS)
W. Nagel (1958)	Relatie-criminologie: schadevergoeding -> relatie tussen dader en slachtoffer die nadenkt over het reageren op, het omgaan met criminaliteit die tegemoetkomt aan het slachtoffer
P. Separovic	Victimologie moet zich interesseren met al het schadelijke gedrag/verzuim toegebracht door medemens (man-made structures)
E. Neumann	Hij vond dat de samenleving, ook gezien moest kunnen worden als een slachtoffer, in geval van fraude of corruptie. Victimologie moet zich richten op allerlei vormen van slachtofferschap ook al is men slachtoffer van feiten die nog niet strafbaar zijn gesteld.
R. Elias (1986)	The politics of victimization: victims, victimology and human rights -> hanteert de schending van de mensenrechten als de invalshoek om het te hebben over slachtoffers.
Quinney (1972)	Victimology of state crime. Overheidsdiensten die zich schuldig maken aan victimisering, maar ook slachtofferschap dat wordt veroorzaakt door multinationals.
Hindelang (1978)	Leefstijltheorie
Cohen & Felson (1979)	Routineactiviteitentheorie
Wilcox (2003)	Dynamic multicontextual criminal opportunity theorie (zie schema)
David Miers/Mayers	Politicization of the victim. Hij heeft het over het risico op politisering van SO. Beleidsmakers gaan zich meer en meer profileren dankzij de problematieken van het slachtoffer.
J. Van Dijck	Slachtofferschap is vooral religieus bepaald geweest in de geschiedenis.
R. Girard	Zondebok-mechanisme. Men gaat bepaalde groepen uitstoten. Omdat er conflicten zijn tussen bepaalde groepen. Het is een functioneel mechanisme. Genezend/helend werken.
N. Chirstie (1986)	The ideal victim. Hoe ziet het ideale slachtoffer eruit. 6 kenmerken. Zwak in vergelijking met de dader/ normale, legitieme bezigheid/ Niet verwijtbaar m.b.t. het gebeurde/ Onbekend met de dader/ dader groot en sterk/ slachtofferstatus die geen tegengestelde belangen uitdaagt.
L. Sebba (2000)	De individualisering van slachtofferschap – zichtbaar in drie modellen vanuit de strafrechtsbedeling: 1. Victim rehabilitation model 2. Just deserts model 3. Participatory model

I. Anttila (1974)	Over-emphasis on such types of criminal behaviour where there is an easily identified individual victim -> mogelijk gevolg is dat diensten voor slachtofferzorg slachtoffers gaan benaderen op selectieve en specifieke wijze Onderscheid maken tussen: (1) Individualiseerbare en niet-individualiseerbare slachtoffers (2) rechthebbende en niet-rechthebbende slachtoffers (3) geïsoleerd slachtofferschap (4) consument
E. Fattah (1997)	Niet eenduidige invulling van het begrip 'slachtoffer'; sterk afhankelijk van het denkkader: (1) persoonlijk: zelfperceptie en persoonlijk medeleven (2) maatschappelijke en politieke beeldvorming (3) wettelijke definitie en strafrechtelijke kwalificatie (4) wetenschappelijke benadering

Aarchus (1730)	Denemarken – voorloper van de slachtofferenquêtes
Bronfenbrenner	Ecologisch model. 4 niveaus van beïnvloedende factoren.
G. Smale (1980)	Slachtoffers van ernstige vermogens- en geweldsdelicten -> grote groepen slachtoffer bevragen op individueel vlak. Smale is hiervan de voorloper geweest. Men ging groter groepen bevragen door middel van vragenlijsten. Hier kan men invullen welke aspecten en gevolgen voor hen van belang waren. Zo verband individueel en vele gevolgen ontdekken
Hallot	Onderzoek bij werknemers post die een overval hebben ervaren. Deze studie maakt voor de eerste keer duidelijk wat de psychosomatische, fysieke en psychologische gevolgen waren.
Kleber en Brom	Schokkende gebeurtenis. Een schokkende gebeurtenis heeft een 3tal kenmerken.
Elias	Maatschappelijke gedetermineerde reacties. Uiting van law and order denken. Het feit dat men een harde straf wil voor de dader is een uiting van het sociologisch gegeven nl. de dominante manier van denken.
Greenberg & Ruback	Onderzoek naar aangiftegedrag bij de politie in VS. het is niet allemaal te herleiden naar maatschappelijke beelden over criminaliteit of over daders. Het is ook een beetje psychologisch.
Maccann e.a.	Psychologische verwerking -> circulair model opgesteld (p. 52)
M. Brienen en F. Hoegen (2000)	Victims of Crime in 22 European Criminal Justice Systems -> Het belang van lokale realiteiten. Er zijn volgens hen 4 essentiële factoren tot succes.

M. Groenhuijsen	Victimoloog – aanbeveling om niet te hoge verwachtingen te creëren bij slachtoffers en de publieke opinie. De effectiviteit hangt af van een viertal zaken.
P. Rock	Symboolpolitiek: Het uitvaardigen van rechten en het creëren van voorzieningen komt vaak tot stand andere doelen te dienen. Andere doelen kunnen zijn om alternatieve straffen voor daders mogelijk te maken, bepaalde slachtoffergroepen tegemoet komen of de publieke opinie gerust stellen.
E. Fattah e.a.	Problematische aspecten rechtsbenadering. Legalistisch dus ook restrictief/ selectief en dus discriminerend/ mogelijke onverenigbaarheid/ polariserend – valse tegenstellingen dader-slachtoffers/ maatschappelijke onveiligheidsgevoelens/ rechten creëren plichten.
E. Van Kerckhoven (1994)	Studiedag Onthaal van Slachtoffers op rechtbank en parket: justitie in volle crisis, criminaliteit,... politie en justitie komen tot besef dat ze beter moeten tegemoetkomen aan noden SO, golf van wantrouwen in begin jaren '90 en 1996. Actoren moeten hun eigen functioneren herdenken, nieuwe rechten creëren voor SO,...
J. Shapland (2000)	“Salomon-model van strafrechtsbedeling”: hij bestudeerde hoe binnen justitie men beter tegemoet kan komen aan noden en rechten slachtoffer. Nu vooral efficiënt en snel gericht werken. Geen tijd voor SO. Salomon verwijst naar iemand die boven alles staat en op een eenzijdige manier beslissingen neemt. SO wordt gezien als een probleem, zijn niet de fundamentele focus.
Megan's Laws (1994)	Naam van minderjarig meisje, dit meisje werd aangerand door een ex-gedetineerden. Hij zat al eerder vast voor seksuele feiten. Ten gevolge van deze aanranding kwam er een wet: de buurt moet worden verwittigd wanneer een seks-offender vrij wordt gelaten en er moet info gegeven worden voer de plaats waar hij zal wonen. Discussie of dit ook in België moet komen? Register van alle seks-offenders? Dit is slechts bij een voorstel gebleven
E. Erez	Victim Impact Statements: verklaring die je aflegt t.a.v. een rechter waarbij je al duidelijk maakt wat de impact is. Slachtoffers hebben hier een zwakkere positie. Is niet van toepassing in België. Dit heeft verschillende effecten.

René Kool	Heeft onderzoek gedaan naar VIS in Nederland. Komt tot conclusie dat 75% een positieve waardering heeft. Ze vinden het belangrijk dat ze hun emoties kunnen uitdrukken, toespreken van dader en gevoel dat men ernstig genomen wordt.
Min. S. Deklerck (1996)	Oriëntatienota Strafbeleid en gevangenisbeleid: Basiswet 2005 ontworpen in opdracht van Minister Deklerck en uitgevoerd door Dupont. Hier was een sterke slachtoffer dimensie aanwezig
Prof. I. Dupont (1997)	Proeve van voorontwerp van basiswet
Schmid	Een wetenschappelijke definitie ontwikkeld voor terrorisme
S. Galea (2002)	Psychological sequelae of the September 11 terrorist attacks in NY
M. Schutser (2001)	Voorbeeld onderzoek tertiëaire slachtoffers: 'A national survey of stress reactions after the September 11, 2001, terrorist attacks.
Bleich (2003)	Voorbeeld onderzoek tertiëaire slachtoffers: 'Exposure to terrorism, stress-related mental health symptoms, and coping behaviours among a nationally representative sample in Israel'
G. Verleye (2004)	Voorbeeld onderzoek tertiëaire slachtoffers: representatieve steekproef van 1000 Vlamingen, naar de angst om terrorisme
L. Gilbertson (2004)	Theoretisch model: hoe werkt terrorisme?
Lickel e.a. (2006)	Vicarious retribution : vergeldingsbehoefte die op een bepaald ogenblik in de samenleving ontstaat: een opeenvolging van 4 cognitief-affectieve processen (initial event construct, in-group identification, out-group entitativity en in-group members)
Hartjen & Priyadarsini	Onderzoek naar institutioneel historisch misbruik + 3 niveaus ontwikkeld
Roevens E. & Aertsen I. (2004)	Kwalitatief onderzoek naar de noden van slachtoffers van historisch geweld en misbruik in jeugd- en onderwijsinstellingen in Vlaanderen
Daly	Onderzoek gedaan naar de Justice Needs + rechtvaardigheidsoordelen van slachtoffers (participation, voice, validation, vindication en offender accountability)
P. Rock & J. Shapland	Moeizame integratie in de strafrechtsbedeling: Hoe komt het dat het zo moeilijk geïntegreerd wordt in het strafrechtsproces?
H. Boutellier	Doctoraat geschreven over victimalisering van de moraal: hij wil hier mee zeggen dat we in Westerse samenleving aanbelandt zijn in een situatie waar er nagedacht wordt over wat goed/kwaad is, waar morele oordelen meer en meer gevormd worden op basis van identificatie met slachtoffer (= wijst op een eenzijdigheid)

Pollefeyt	Slachtofferisme. Grote delen van de bevolking gaan zich identificeren met het slachtoffer.
Christie	Het ideaaltypische slachtoffer
H. Zehr (1990)	Amerikaanse socioloog/historicus. Het victim offender reconciliation programme daarna naar mediation veranderd. Changing Lenses: anders kijken naar het misdrijf en later ook naar de Maatschappelijk-justitiële reactie (zie schema)
Christiaenses & Goethals	Empirische bevindingen rond behoefte aan herstel. Onderzoek eind jaren '80, waar zij op basis van interviews van slachtoffer geweld of bedreiging op straat. De vraag stellen: waar zij nood aan hebben? Kan de dader het misdrijf goed maken?
Wright	Empirische bevindingen rond behoefte aan herstel. Tiental onderzoek bij elkaar gelegd die gingen rond de attitudes van slachtoffers, onder meer ook de attitudes van de daders.
Aertsen	Onderzoek rond slachtoffers van ernstig geweld. Viertal motieven waarom je de dader zou willen ontmoeten.
Reeves	Empirische bevindingen rond behoefte aan bemiddeling. Onderzoek in Engeland
Umbreit (US) en Galaway	Empirische bevindingen rond behoefte aan bemiddeling.
Umbreit/Stang	Tevredenheid van SO bij strafprocedure. Controle groep en experimentele groep.
Maxwell and Morris / Daly	Conferencing New Zealand – poor implementation of programmes or limits of victims to see offenders in a positive light?
Dünkel F., Grzywa-Holten J. & Horsfield Ph. (2015)	Restorative Justice and mediation in penal matters